EURÓPAI
BIZOTTSÁG

Brüsszel, 2023.8.31.
COM(2023) 500 final

A BIZOTTSÁG JELENTÉSE AZ EURÓPAI PARLAMENTNEK ÉS A TANÁCSNAK

Éves jelentés az Európai Unió 2022-ben finanszírozott humanitárius segítségnyújtási műveleteiről

TARTALOMJEGYZÉK

Bevezetés 2

A segítségnyújtás globális kontextusa 2

Megfelelő és hatékony humanitárius segítségnyújtás az érintett lakosság számára 6

A konkrét műveletekkel kapcsolatban végzett külső értékelések felülvizsgálata 9

KAPCSOLÓDÓ LINKEK 11

Bevezetés

Ez a jelentés az Unió 2022-es fő tevékenységeit és szakpolitikai eredményeit mutatja be a humanitárius segítségnyújtás területén, ahogy ezekre az Európai Bizottság Európai Polgári Védelem és Humanitárius Segítségnyújtási Műveletek Főigazgatóságán (a továbbiakban: DG ECHO) keresztül sor került. A jelentés a humanitárius segítségnyújtásról szóló, 1996. június 20-i 1257/96/EK tanácsi rendelet 19. cikkének megfelelően készült, amely előírja a Bizottság számára, hogy nyújtsa be az adott év során finanszírozott műveletek összefoglalóját tartalmazó jelentést az Európai Parlamentnek és a Tanácsnak.

A DG ECHO megbízatása **az életmentés és -megőrzés elősegítése, az emberi szenvedés megelőzése és enyhítése, valamint a természeti veszélyek vagy ember okozta katasztrófák által érintett lakosság integritásának és emberi méltóságának védelme** az EU-n belül és kívül egyaránt. E közös átfogó célkitűzés keretében a DG ECHO az uniós polgári védelmi mechanizmuson (UCPM) keresztül egyszerre jár el uniós humanitárius segítségnyújtóként, reagál a vészhelyzetekre, valamint koordinálja és segíti az uniós szintű polgári védelmi műveleteket.

Az EU – a DG ECHO-n keresztül – az egész világon humanitárius segítséget nyújt a rászorulóknak az **emberiesség, a pártatlanság, a függetlenség és a semlegesség** humanitárius elvei alapján, amelyeket az Európai Unió működéséről szóló szerződés([1]) 214. cikke, valamint a humanitárius segítségnyújtással kapcsolatos európai konszenzus([2]) rögzít. Az EU humanitárius segítségnyújtása politikai szándéktól független, és kivétel nélkül a leginkább rászorulók megsegítésére irányul, állampolgárságuktól, vallásuktól, nemüktől, etnikai származásuktól vagy politikai hovatartozásuktól függetlenül.

A segítségnyújtás globális kontextusa

A 2022-es év meghatározó eseménye volt **Oroszország Ukrajna elleni agressziós háborúja**, amely példátlan humanitárius katasztrófát okozott Európa területén. Ennek következtében az EU jelentős humanitárius segítségnyújtási műveletet szervezett, valamint sor került az uniós polgári védelmi mechanizmus létrehozása óta a legnagyobb, leghosszabb ideig tartó és legösszetettebb polgári védelmi reagálási műveletre. Ez **jelentősen megváltoztatta** a humanitárius segítségnyújtás és a polgári védelmi válaszlépések összefonódását, köszönhetően annak, hogy mind a 27 uniós tagállam és az uniós polgári védelmi mechanizmusban részt vevő négy állam([3]) **példátlan válaszintézkedéseket hozott**.

A tartós konfliktusok és a bizonytalanság, az éghajlatváltozás hatása, a rossz kormányzás, a Covid19-világjárvány és más járványok tartós hatása, valamint Oroszország Ukrajna elleni agressziós háborújának közvetett hatása miatt a **humanitárius helyzet a világ számos más részén is drasztikusan romlott**, ami **példátlan mértékű humanitárius szükségleteket** eredményezett. Az ENSZ Humanitárius Ügyeket Koordináló Hivatala (OCHA) legfrissebb, 2022. évi globális humanitárius áttekintésének([4]) becslése szerint 2022 végén 326 millió ember szorult humanitárius segítségre és védelemre, ami 2021-hez képest 30,4 %-os növekedést jelent. Az afganisztáni, etiópiai és szudáni humanitárius

([1]) EUR-Lex – 12016ME/TXT – HU – EUR-Lex (europa.eu)

([2]) A Tanács és a tagállamok kormányainak a Tanács keretében ülésező képviselői, az Európai Parlament és az Európai Bizottság által elfogadott együttes nyilatkozat (2008/C 25/01).

([3]) Izland, Észak-Macedónia, Norvégia és Törökország.

([4]) ENSZ OCHA, 2022. évi globális humanitárius áttekintés, decemberi frissítés (2022. december 31-i aktuális helyzet), 2023. január 10.

helyzet további romlása, illetve a nyári hónapokban bekövetkezett számos nagyszabású katasztrófa – például a pusztító áradások Burkina Fasóban, Csádban, Hondurasban vagy Pakisztánban – csak néhány egyértelmű példa a humanitárius szükségletek tartós növekedésére. A humanitárius tevékenység támogatására rendelkezésre álló források nem tudták fedezni ezeket a gyorsan növekvő szükségleteket, sőt, **a szükségletek és a globális humanitárius finanszírozás közötti különbség 2022-ben tulajdonképpen még tovább nőtt**: a szükségletek és a mozgósított források közötti különbség 2021 végéről 2022 végére 11,3 milliárd USD-ról 18,3 milliárd USD-ra emelkedett([5]).

Emellett a humanitárius segítségnyújtásra gyakran nagyon nehéz körülmények között kerül sor, amelyeket **kiszámíthatatlanság, volatilitás és bizonytalanság** jellemez. Konfliktusövezetek jelennek meg és tűnnek el, illetve alakulnak át folyamatosan, ami jelentős biztonsági kockázatot jelent a DG ECHO helyszíni hálózata (50 iroda, 160 fős nemzetközi személyzet és 300 nemzeti alkalmazott) és a kiküldetésben lévő személyzet számára, és akadályozza a humanitárius segélyek célba juttatását a humanitárius segítségnyújtásra szorulókhoz való korlátozott vagy **megtagadott hozzáférés** miatt. Ez hatással van az elvégzendő ellenőrzésekre (azaz a finanszírozott intézkedések helyszíni nyomon követésére és a helyszíni ellenőrzésekre), valamint a humanitárius szükségletek értékelésére is. A **nemzetközi humanitárius jog egyre nagyobb mértékű megsértése** még nehezebbé és veszélyesebbé tette a humanitárius segítségnyújtás célba juttatását.

E **kihívások** ellenére a DG ECHO-nak **sikerült elérnie célkitűzéseit** a 2021 márciusában elfogadott „Uniós humanitárius segítségnyújtás: új kihívások, régi elvek” című bizottsági közleményben([6]) felvázolt prioritásokkal és kulcsfontosságú intézkedésekkel összhangban. Az **EU továbbra is kulcsfontosságú globális humanitárius donor maradt**, és 83 országban nyújtott humanitárius segítséget elvi alapon és a szükségletek alapján, lefedve a globális humanitárius rendszerben mozgósított teljes finanszírozás 8,2 %-át([7]). Az EU célja annak biztosítása, hogy a lehető legtöbb országban rendelkezésre álljon a rászorulók megsegítéséhez szükséges finanszírozás, valamint hogy gyors, hatékony és átfogó válaszintézkedéseket lehessen tenni.

A **2022. évi végleges humanitárius költségvetés 2,6 milliárd EUR**-t tett ki, ami lehetővé tette a DG ECHO számára, hogy ne csak nagyszabású humanitárius válságok – például Ukrajna, Szíria, Afganisztán vagy Etiópia – esetében avatkozzon be, hanem elfelejtett/elhanyagolt válságok esetében is, azaz olyan súlyos és elhúzódó válságoknál, amelyek nem kapnak médiafigyelmet, és amelyeknél az érintett lakosságnak nyújtott nemzetközi segély szintje elégtelen, például Haitin vagy a rohindzsa válság esetében.

A 2022. évi kezdeti humanitárius költségvetést 1 794,4 millió EUR-ban([8]) határozták meg (ebben szerepel 211 millió EUR összegű előreütemezés a szolidaritási és sürgősségisegély-tartalékból [SEAR]). Az év során számos költségvetési emelésre került sor, amelyek a következő forrásokból származtak:

- SEAR: több válság, többek között ukrajnai háború és az élelmiszer-ellátás világszinten fokozódó bizonytalanságának fedezésére (539 millió EUR)([9]),

([5]) ENSZ OCHA, 2022. évi globális humanitárius áttekintés és ENSZ OCHA, 2021. évi globális humanitárius áttekintés, decemberi frissítés (2021. december 31-i aktuális helyzet), 2022. január 17.

([6]) A BIZOTTSÁG KÖZLEMÉNYE AZ EURÓPAI PARLAMENTNEK ÉS A TANÁCSNAK Uniós humanitárius segítségnyújtás: új kihívások, régi elvek (COM(2021) 110) final.

([7]) Az ENSZ pénzügyi követő rendszere, Globális finanszírozásáttekintő összefoglaló, 2022.

([8]) Ez az összeg nem tartalmazza a támogatási kiadásokat (BA-tételek). Az ilyen kiadásokat is beleszámítva a teljes eszköz kezdeti összege 2022-ben 1 806,06 millió EUR-t tett ki.

([9]) Ebből 39 millió EUR 2021-ről áthozott összeg.

- átcsoportosítások a VI. fejezet eszközeiből az Oroszország Ukrajna elleni agressziós háborúja és a dominóhatásaként jelentkező szükségletek kielégítése érdekében (134,8 millió EUR),
- *átcsoportosítás humanitárius segítségnyújtásra* (a költségvetési rendelet 30. cikkének (2) bekezdése); a Kongói Demokratikus Köztársaság (KDK) számára elkülönített összeg (2,3 millió EUR),
- Európai Fejlesztési Alap (145,5 millió EUR)([10]); átcsoportosított bevételek (3,8 millió EUR).

Az I. melléklet áttekintést nyújt a DG ECHO 2022. évi intézkedései által lefedett főbb válságokra elkülönített költségvetésről. A világ különböző régióiban végrehajtott főbb intézkedések a következőképpen foglalhatók össze:

- **Nyugat- és Közép-Afrika:** A növekvő szükségletek közepette a DG ECHO kezdeti költségvetéséből több mint 175 millió EUR-t különített el az élelmiszer-ellátás bizonytalanságának és az alultápláltságnak a kezelésére, az alapvető szociális szolgáltatások (egészségügy, oktatás, vízellátás és megfelelő higiéniás körülmények) biztosítására, valamint a katasztrófavédelmi felkészültség támogatására a Száhel-övezet középső részén, a Csád-tó medencéjében, Északnyugat- és Délnyugat-Kamerunban, Északnyugat-Nigériában és a Közép-afrikai Köztársaságban. A DG ECHO arra is törekedett, hogy előmozdítsa a nemzetközi humanitárius jog betartását, és biztosítsa a civil lakosság és a humanitárius segélyszervezetek munkatársainak védelmét. Emellett további forrásokat mozgósított, különösen az élelmiszer-ellátás bizonytalanságának kezelése érdekében, ami több mint 330 millió EUR összegű végleges költségvetést eredményezett a régió számára.
- **Kelet- és Dél-Afrika:** A régiót konfliktusok és jelentősen romló humanitárius helyzet jellemezte, elsősorban Szudánban, a Kongói Demokratikus Köztársaságban, Afrika szarván (Szomália, Etiópia, Kenya), Dél-Szudánban és Mozambikban. Számos területet súlyos aszályok vagy intenzív ciklonok is sújtottak, különösen Dél-Afrikában és az Indiai-óceán térségében (Madagaszkár/Mozambik), ami az élelmiszer-ellátás általános bizonytalanságához és a megélhetés elvesztéséhez vezetett. A kezdeti 294 millió EUR összegű költségvetés több mint 540 millió EUR-ra növelése lehetővé tette a DG ECHO számára, hogy kezelje ezeket a problémákat és a régió egyéb sürgető humanitárius szükségleteit.
- **Észak-Afrika, Irak és az Arab-félsziget:** A DG ECHO 128 millió EUR-t különített el a lakóhelyüket elhagyni kényszerült észak-afrikai és iraki lakosság, valamint a jemeni konfliktus által érintett személyek szükségleteinek kezelésére a víz, szanitáció és higiénia, az élelmiszer és a táplálkozás, az oktatás és az egészségügy területén. A főként a jemeni konfliktusra való reagálás megerősítését célzó további finanszírozás révén e régió 215 millió EUR összegű végleges allokációhoz juthatott.
- **Közel-Kelet:** A DG ECHO 197 millió EUR összegű kezdeti költségvetést különített el arra, hogy életmentő segítséget nyújtson Szíriában a konfliktus sújtotta polgárok millióinak, valamint hogy fedezze Jordániában és Libanonban a lakóhelyüket elhagyni kényszerült és menekült lakosság, valamint a kiszolgáltatott helyzetben lévő libanoni lakosság alapvető szükségleteit. A végleges költségvetés 2022 végén elérte a 240 millió

([10]) Finanszírozása a 10. és 11. Európai Fejlesztési Alapból történik.

EUR-t. Palesztinában([11]) a DG ECHO továbbra is biztosította a folyamatos megszállásból és a Gázai övezet lezárásából eredő humanitárius szükségletek kielégítését. Az erre a válságra szánt költségvetés 2022 folyamán 25 millió EUR-ról 26,5 millió EUR-ra nőtt.

- **Délkelet-Európa, keleti szomszédság és Törökország:** A régióban folytatott humanitárius tevékenységet nagymértékben meghatározta Oroszország 2022. február 24-én Ukrajna ellen indított agressziós háborúja. Az Ukrajnának, a Nyugat-Balkánnak és a keleti szomszédságnak elkülönített 27 millió EUR összegű kezdeti finanszírozás több mint 529 millió EUR-ra emelkedett. Ebből az összegből 485 millió EUR arra szolgált, hogy a humanitárius segítségnyújtásra szoruló 17,7 millió ukránból közel 16 millió segítséget kapjon, 38 millió EUR pedig a Moldovai Köztársaságba menekült ukránok megsegítésére, valamint a moldovai befogadó családok támogatására. Törökországban a Bizottság 125 millió EUR összegű finanszírozással továbbra is támogatta a humanitárius segítségnyújtásra szoruló, kiszolgáltatott helyzetben lévő menekülteket. Emellett 2022 októberében a feltételes iskoláztatási készpénztámogatási kiemelt program sikeresen átkerült az Európai Szomszédságpolitika és a Csatlakozási Tárgyalások Főigazgatóságához (DG NEAR), összhangban a humanitárius és a fejlesztési törekvések összekapcsolására vonatkozó stratégiával.
- **Ázsia és csendes-óceáni térség:** A DG ECHO 2022-ben eredetileg több mint 114 millió EUR-t különített el a régió számára, hogy kielégítse elsősorban a 2021. évi afganisztáni tálib hatalomátvétel miatt lakóhelyüket elhagyni kényszerült lakosság szükségleteit, valamint a 2021. évi mianmari államcsíny által érintett személyek – köztük a rohindzsák – és a Bangladesben tartózkodó rohindzsa menekültek szükségleteit. Az EU és tagállamai jelentős mértékben támogatták Pakisztánt a 2022. júniusi pusztító áradásokat követően, valamint a katasztrófa utáni igényfelmérési és helyreállítási keret kidolgozásában. A Bizottság a Mindano-konfliktusból és a Fülöp-szigeteken bekövetkezett természeti katasztrófákból eredő szükségletekkel is foglalkozott. E régió végleges költségvetése 2022 végén 313 millió EUR volt.
- **Amerika és karib-tengeri térség:** A Bizottság intézkedései arra összpontosítottak, hogy segítséget nyújtsanak a venezuelai belső és regionális válság, a kolumbiai fegyveres konfliktus, valamint Haitin, Közép-Amerikában és Mexikóban a kiterjedt szervezett bűnözés által érintett lakosságnak. Az intézkedések emellett reagáltak a lakóhelyüket elhagyni kényszerült személyek humanitárius szükségleteire a kontinensen, továbbá támogatták a katasztrófavédelmi felkészültséget. A Bizottság eredetileg 74 millió EUR-t különített el a régió számára; ez az összeg az év végére 155 millió EUR-ra emelkedett.

A DG ECHO általában nem közvetlenül, hanem a mintegy 200 partnernek (a teljes lista a II. mellékletben található) biztosított finanszírozás révén nyújt humanitárius segítséget. 2022-ben a finanszírozás az alábbiak szerint oszlott meg a DG ECHO partnerei között: 38,6 % a nem kormányzati szervezetek, 49,6 % az ENSZ-ügynökségek, 11,2 % a nemzetközi szervezetek és 0,6 % a kormányzati szervezetek számára.

([11]) Ez a megnevezés nem értelmezhető a palesztin állam elismeréseként és nem érinti az egyes tagállamok e kérdésre vonatkozó álláspontjait.

Megfelelő és hatékony humanitárius segítségnyújtás az érintett lakosság számára

2022-ben a DG ECHO világszerte jelentős mértékben hozzájárult a megfelelő és hatékony humanitárius segítségnyújtáshoz. A **multilateralizmus és a szabályokon alapuló globális rendnek** a nemzetközi színtéren vállalt tevékenyebb és meghatározóbb uniós szerep révén történő előmozdítása érdekében a DG ECHO aktívan részt vett a humanitárius érdekérvényesítés és a szakpolitikák európai és globális szintű alakításában. Jelentős előrelépés történt a **Nagyszabású egyezség**([12]) keretében tett kötelezettségvállalások végrehajtása terén, nevezetesen a rugalmas finanszírozás, a közös és pártatlan igényfelmérés, valamint a jelentéstétel egyszerűsítése terén, azzal a végső céllal, hogy javuljon a humanitárius reagálás hatékonysága és eredményessége.

A DG ECHO továbbra is hozzájárult az **országspecifikus összevont forrásokhoz**[13] a **lokalizáció** és a nem meghatározott rendeltetésű finanszírozás használatának további **előmozdítása** érdekében. Továbbá a DG ECHO fokozottan támogatta a jelentősen megnövekedett humanitárius finanszírozási erőfeszítéseket, az ezzel kapcsolatos figyelemfelkeltést és a felelősségnek a donorok – köztük a tagállamok – közötti jobb megosztását. A főigazgatóság tovább erősítette a kiválasztott ENSZ- és nemzetközi szervezetekkel kialakított hosszabb távú **programalapú partnerségeket**([14]) a hatékonyabb és eredményesebb munkamódszerek tesztelése érdekében, miközben felkészült a modell 2023-as bevezetésére. Az innovatív programalapú partnerségek közé tartozik például a Vöröskereszt Nemzetközi Bizottságához (ICRC) fűződő, a nemzetközi humanitárius jog megsértésének megelőzésére irányuló program (három év, gyengén meghatározott rendeltetésű finanszírozás, évi 10 millió EUR), valamint a Vöröskereszt és Vörösfélhold Társaságok Nemzetközi Szövetsége (IFRC) és a lokalizációs menetrend (több országra és több ágazatra kiterjedő, ambiciózus hároméves program, évi 67 millió EUR) támogatására létrehozott partnerség.

A DG ECHO 2022 februárjában útjára indította a **humanitárius logisztikai politikát**([15]) azzal az elsődleges céllal, hogy a humanitárius tevékenységek hatékonyságának, eredményességének és hatásának fokozása révén még több életet lehessen megmenteni. E szakpolitika részeként a 2022 márciusában elindított **európai humanitárius reagálási kapacitás**([16]) olyan operatív eszközöket tartalmaz, amelyek gyors, de ideiglenes támogatást nyújtanak a partnereknek a humanitárius reagálás hiányosságainak megszüntetéséhez, ugyanakkor biztosítják a humanitárius segítség eredményesebb és költséghatékonyabb célba érését. Az eszközök magukban foglalják **közös logisztikai szolgáltatások** biztosítását a humanitárius partnerek számára nemzetközi és országon belüli szállítási műveletek (különböző szállítási módokon keresztül, beleértve az EU humanitárius légi hídját és a humanitárius légi járatot), raktározási kapacitások, vészhelyzeti készletek, egyéb logisztikai támogatás és koordináció, valamint orvosi szakértelem formájában. A Bizottság 2022-ben összesen 9 európai humanitárius reagálási kapacitási műveletet indított a következő országokban: Madagaszkár (itt kettőt), Ukrajna, Moldova, Szomália, Afganisztán, Mozambik, Uganda és Burkina Faso. Emellett folytatódtak a humanitárius légi járatok műveletei Kenyában, a Kongói Demokratikus Köztársaságban és Maliban. A humanitárius légi híd keretében 60 uniós járatot szerveztek, amelyek 24 partnernek nyújtottak támogatást 4 országban (Afganisztánban, Szomáliában, Madagaszkáron és a Moldovai Köztársaságban), és 842 tonnányi humanitárius felszerelést

([12]) A Nagyszabású egyezség.
([13]) Afganisztán, Dél-Szudán és Venezuela.
([14]) Programalapú partnerségek.
([15]) A DG ECHO tematikus szakpolitikai dokumentuma: Humanitárius logisztikai politika.
([16]) DG ECHO: Tájékoztató az európai humanitárius reagálási kapacitásról.

szállítottak. Végül Ukrajna és a Moldovai Köztársaság esetében 660 közúti szállítási műveletet szerveztek és 3 raktárt nyitottak meg 49 humanitárius partner támogatása érdekében. 2022-ben 23,5 millió EUR-t különítettek el ezekre a tevékenységekre.

A DG ECHO teljes mértékben kihasználta a **szükséghelyzeti eszköztárát**, amely a jelentős szükséghelyzetre létrehozott sürgősségi reagálási eszközből (ALERT), a járványügyi eszközből, a kisléptékű reagálási eszközből és a katasztrófaelhárítási szükséghelyzeti alapból (DREF) áll, és 36,5 millió EUR összegű, első vonalbeli sürgősségi humanitárius segítséget nyújtott a hirtelen bekövetkezett válságokra, amelyeket a humanitárius végrehajtási terveiben nem lehetett előre látni. Néhány példa a pénzeszközök elosztására: a kisléptékű reagálási eszközt és később az ALERT-et a Pakisztánt sújtó áradásokra való azonnali reagálásra, valamint a Fülöp-szigeteken, Madagaszkáron, Mozambikban és Kubában pusztító trópusi ciklonok, továbbá az afganisztáni és a Fülöp-szigeteki földrengések esetében használták; a járványügyi eszköz támogatta az ugandai ebolajárványra való reagálást, valamint a libanoni, szíriai, haiti, nigériai és malawi kolerajárvány elleni reagálást. A DG ECHO a Vöröskereszt és Vörösfélhold Társaságok Nemzetközi Szövetsége által 52 országban végrehajtott 67 DREF-műveletet finanszírozott, többek között az afrikai éhínséggel, valamint a Délkelet-Ázsiában és Dél-Amerikában bekövetkezett áradásokkal és földrengésekkel kapcsolatban.

Emellett 2022-ben a DG ECHO folytatta **a Bizottság kulcsfontosságú kérdésekkel kapcsolatos álláspontját felvázoló szakpolitikák és iránymutatások** kidolgozását, konkrét ajánlásokat fogalmazva meg végrehajtó partnerei számára az uniós finanszírozású humanitárius tevékenységek minőségének, koherenciájának és elszámoltathatóságának biztosítása érdekében.

Ami **az élelmezési segélyt, a táplálkozást és az éhínség megelőzését** illeti, ezeken a területeken a helyzetet tovább súlyosbították Oroszország Ukrajna elleni agressziós háborújának közvetlen hatásai az élelmiszerek, az energia és a műtrágya árának emelkedése miatt, ezért a DG ECHO jelentős mértékben, több mint egymilliárd EUR-ra növelte támogatását (ami így több mint 75 %-kal meghaladta a 2021-es szintet). A DG ECHO fontos szerepet játszott az EU és tagállamai által 2022 júniusában elfogadott átfogó „Európa együtt” reagálási stratégia kialakításában és elősegítésében is. Ezenkívül a „Táplálkozás a növekedésért” elszámoltathatósági keret([17]) szerinti jelentés megerősíti, hogy a DG ECHO és az EU jó úton halad afelé, hogy az „Európa együtt” 2021-es vállalását megvalósítva 2024-ig legalább 4,2 milliárd EUR költségvetéssel támogassa a táplálkozási célkitűzéseket.

2022-ben az **egészségügyet** mint elsődleges ágazatot célzó projektek csaknem 300 millió EUR támogatásban részesültek. Tekintettel a sok esetben elhúzódó humanitárius válságok egyre összetettebb jellegére, a segítségnyújtás fő célkitűzése továbbra is az alapvető egészségügyi szükségletek megfelelő kezelésének biztosítása egy szükségleteken alapuló, több ágazatot átfogó megközelítés révén, amely minden szakpolitikában érvényesíti az egészségügyi szempontokat. A DG ECHO a Covid19-világjárvány tanulságai alapján prioritásként kezelte a járványokkal/világjárványokkal kapcsolatos megelőzést, felkészültséget és reagálást is, különös figyelmet fordítva a minőségi ellátáshoz és az egészségügyi ellenintézkedésekhez való méltányos hozzáférésre az alacsony jövedelmű országokban és a humanitárius helyzetekben. Emellett a DG ECHO támogatta a globális egészségügyi politika ágazatokon átívelő vonatkozásait, hogy holisztikus megközelítést

([17]) 2022-es világélelmezési jelentés – világélelmezési jelentés.

biztosítson, különösen a mentálhigiénés és pszichoszociális támogatás, a szexuális és reprodukciós egészség és jogok, valamint az egészségügy és lakóhelyelhagyás területén.

2022-ben a DG ECHO folytatta szisztematikus nyilvános érdekképviseletét a **nemzetközi humanitárius joggal** kapcsolatos, többoldalú fórumokon elhangzó nyilvános nyilatkozatok és felszólalások révén. A DG ECHO az ENSZ Közgyűlésének miniszteri hete alkalmával magas szintű kísérő rendezvényt szervezett a nemzetközi humanitárius jog megsértésével, különösen a szexuális és nemi alapú erőszakkal kapcsolatos elszámoltathatóság előmozdításáról. A nemzetközi humanitárius jog a 2022 márciusában megrendezett első európai humanitárius fórumon is kiemelt szerepet kapott. A DG ECHO továbbra is támogatta és szorgalmazta a humanitárius és egészségügyi dolgozók, valamint az oktatási ágazat védelmét a támadásokkal szemben, ezenkívül intézkedéseket hajtott végre a fegyveres konfliktusokban érintett gyermekek érdekében. A DG ECHO – különösen a nemzetközi humanitárius joggal foglalkozó szolgálatközi csoport révén – elősegítette az érintett uniós szereplők közötti koordinációt, és támogatta az erősebb uniós humanitárius diplomáciát. A DG ECHO az első tematikus programalapú partnerségén keresztül finanszírozást bocsátott rendelkezésre a nemzetközi humanitárius joggal kapcsolatos projektek – főként a Vöröskereszt Nemzetközi Bizottsága által kezdeményezett, a nemzetközi humanitárius jog megsértésének megelőzésére irányuló program – számára.

Tekintettel a nemzetközi humanitárius jog folyamatos megsértésére, valamint a mai válságok során előforduló erőszak, nélkülözés és bántalmazás széles körű kockázataira és eseteire, a DG ECHO továbbra is prioritásként kezeli a **védelmet**, a beavatkozások valamennyi ágazatában érvényesítve a nemek és a különböző életkorúak közötti egyenlőséget, továbbá a „*Nemek: Különböző szükségletek, testre szabott segítségnyújtás*” című bizottsági szolgálati munkadokumentumban([18]) felvázolta a humanitárius válságok összefüggésében a nemek közötti egyenlőséggel és a nemi alapú erőszakkal kapcsolatos megközelítést. A DG ECHO, amely továbbra is aktív tagja a vészhelyzetekben elkövetett nemi alapú erőszakkal szembeni védelem biztosítására irányuló cselekvési felhívásnak([19]), beszámolt a 2021–2025-ös ütemtervhez kapcsolódóan([20]) tett kötelezettségvállalásokról. A DG ECHO ezenkívül – több közelmúltbeli és jelenlegi válság vonatkozásában tett megfigyelésre reagálva – nagyobb figyelmet fordított a konfliktushelyzetekhez kapcsolódó szexuális erőszakra. A 2021. évi gyermekjogi([21]) stratégiával összhangban a DG ECHO megerősítette gyermekvédelmi tevékenységeit, többek között érdekképviseleti tevékenységek révén. A DG ECHO ezenkívül különös figyelmet fordított a fogyatékossággal élő személyek szükségleteinek kezelésére, összhangban a fogyatékossággal élők uniós finanszírozású humanitárius segítségnyújtási műveletekbe való bevonásáról szóló iránymutatással, valamint a fogyatékossággal élő személyek jogairól szóló, a 2021–2030-as időszakra vonatkozó stratégiával.

A DG ECHO továbbra is hangsúlyt fektetett **a szükséghelyzetben lévők oktatására**, és továbbra is elkötelezett amellett, hogy a kezdeti éves uniós humanitárius segítségnyújtási költségvetésből 10 %-ot kitevő ambiciózus szintű beruházással támogassa az oktatást. 2022-ben a szükséghelyzetben lévők oktatásába történő teljes beruházás több mint 220 millió EUR-t tett ki, azzal a céllal, hogy több mint 6 millió gyermek és fiatal számára biztosítson közvetlen vagy közvetett oktatási támogatást.

([18]) https://ec.europa.eu/echo/files/policies/sectoral/gender_thematic_policy_document_en.pdf
([19]) https://www.calltoactiongbv.com/
([20]) https://www.calltoactiongbv.com/what-we-do
([21]) COM(2021) 142 final.

Ami a **humanitárius célú készpénztámogatásokat**([22]) illeti, a DG ECHO 2022 márciusában közzétette politikáját, amelyet széles körben terjesztett a készpénzprogramok minőségének és hatékonyságának javítása érdekében. Ez a politika minőségi ugrást jelent a készpénztámogatások és a szociális védelem összekapcsolásában, és szinergiákat tesz lehetővé a digitalizáció és a humanitárius segítségnyújtás környezetbarátabbá tétele terén végbement kulcsfontosságú fejleményekkel. Az Egyesült Államokkal (Humanitárius Segélyek Hivatala és Népesedési, Menekültügyi és Migrációs Iroda) együtt a DG ECHO képviselte a készpénzalapú donorfórumot a készpénzkoordinációval foglalkozó frakcióban a „Nagyszabású egyezség 2.0” keretében. Az új modellt az Ügynökségközi Állandó Bizottság hagyta jóvá, és az jelentős lépést jelentett a humanitárius koordinációs struktúrában, beleértve a helyi szereplők határozott részvételét is.

Az **éghajlatváltozást és a környezetkárosodást** illetően a DG ECHO a humanitárius reagálását még jobban a növekvő és változó szükségletekhez igazította. A humanitárius tevékenységekben most már figyelembe veszik az éghajlati kockázatokat. 2022-ben minimális környezetvédelmi követelményeket és kapcsolódó iránymutatásokat([23]) tettek közzé a humanitárius segítségnyújtás szénlábnyomának és az általa okozott környezeti károk csökkentése érdekében. Technikai segítségnyújtást és támogatást biztosítottak a partnereknek és a DG ECHO személyzetének annak érdekében, hogy a környezetvédelmi megfontolásokat beépítsék a DG ECHO és partnerei humanitárius segítségnyújtási műveleteibe. Ezen túlmenően a DG ECHO tovább erősítette a katasztrófavédelmi felkészültséghez([24]) nyújtott támogatását, ami előmozdítja a több veszélyre való felkészültséget és a megelőző intézkedéseket. 2022-ben 77 millió EUR-t különítettek el célzott felkészültségi tevékenységekre (további részletekért lásd az I. mellékletet), és az uniós finanszírozású humanitárius tevékenységek 32 %-a tartalmazott katasztrófavédelmi felkészültséggel kapcsolatos elemeket([25]).

A DG ECHO az uniós szolidaritás narratíváján alapuló kommunikációs tevékenységek kombinációját dolgozta ki, amelyek célja az uniós humanitárius segítségnyújtás és a polgári védelem magas szintű lakossági és politikai támogatásának fenntartása volt. A DG ECHO például egy sor központi és helyi sajtóközleményt tett közzé, és újraindította az európai újságírókkal folytatott sikeres helyszíni látogatásokat, valamint a Janez Lenarčič biztost kísérő újságírók utazásait. A DG ECHO 2022-ben számos figyelemfelkeltő kampányt folytatott, például a „Climate Connect” kampányt, amely az éghajlatváltozás humanitárius hatásait mutatta be, és több mint 36 millió fiatalt ért el a tagállamokban.

A konkrét műveletekkel kapcsolatban végzett külső értékelések felülvizsgálata

A Bizottság értékelő szolgálatai felelősek az értékelési funkció irányításáért, koordinálásáért, nyomon követéséért és az azzal kapcsolatos jelentésért. A megalapozott döntéshozatalt és az elszámoltathatóságot időszerű, magas színvonalú értékelési eredményekkel biztosítják. Az értékelések lehetnek földrajzi, tematikus vagy konkrét partnerségre összpontosító értékelések. A III. melléklet tartalmazza a 2022-ben elvégzett és a folyamatban lévő értékelések jegyzékét.

([22]) A DG ECHO 3. tematikus szakpolitikai dokumentuma: Készpénztámogatások.
([23]) guidance on the operationalisation of the mers for eu-funded humanitarian aid operations.pdf (europa.eu).
([24]) A 2021-ben elfogadott megközelítés végrehajtása (a DG ECHO iránymutató feljegyzése a katasztrófavédelmi felkészültségről).
([25]) Ez az adat egy felülvizsgált módszertanból származik, amely kizárólag az EU humanitárius partnereinek jelentéseire támaszkodik, és nem feltétlenül foglalja magában a felkészültség általános érvényesítésére irányuló erőfeszítéseket más műveleti ágazatokban.

KAPCSOLÓDÓ LINKEK

- A DG ECHO-ra vonatkozó általános információk:
  http://ec.europa.eu/echo/hu

- Az Európai Bizottság 2022. évi humanitárius segítségnyújtási tevékenységére vonatkozó pénzügyi információk:
  2022-es finanszírozási határozatok (humanitárius végrehajtási tervek) (europa.eu)

- Korábbi években végrehajtott műveletekre vonatkozó információk:
  Európai polgári védelmi és humanitárius segítségnyújtási műveletek | Európai Bizottság (europa.eu)

- 2022. évi éves tevékenységi jelentés, DG ECHO:
  2022. évi éves tevékenységi jelentés – Európai polgári védelmi és humanitárius segítségnyújtási műveletek (ECHO) (europa.eu)

- 2022. évi éves irányítási és teljesítményjelentés:
  2022. évi éves irányítási és teljesítményjelentés (europa.eu)

- A DG ECHO értékelő jelentései:
  https://ec.europa.eu/echo/funding-evaluations/evaluations_hu

- Az Európai Bizottság és a tagállamok által biztosított humanitárius segítségnyújtásra vonatkozó pénzügyi adatok: https://webgate.ec.europa.eu/hac/